

Zasady i tryb przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy

INFORMACJE WSTĘPNE

1. Ocenę ryzyka prowadzi się na wszystkich stanowiskach pracy jako proces ciągły.
Przeprowadzają ją:
  - 1) zespoły o jakich mowa w ust.4 okresowo, stosownie do ust.2,
  - 2) kierownicy jednostek organizacyjnych na bieżąco, odpowiednio do zmian wprowadzanych na podległych im stanowiskach.
2. Termin złożenia przez poszczególne jednostki organizacyjne informacji, o jakich mowa w ust.7 pkt 1, potrzebnych do podjęcia oceny ryzyka przez ww. zespoły, upływa z dniem 31 stycznia 2017 r.
3. Udokumentowana ocena ryzyka stanowi w rozumieniu zarządzenia obowiązującą informację:
  - o rodzaju i zakresie zagrożeń występujących w środowisku pracy,
  - o skutkach dla zdrowia i życia, jakie może wywołać praca w kontakcie z tymi zagrożeniami,
  - o środkach zapobiegających ww. zagrożeniom, w tym o sposobach stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej,
  - o dopuszczalności ryzyka.
4. Dla każdej jednostki organizacyjnej powołuje się odrębny dwuosobowy zespół do oceny ryzyka, zwany dalej „zespołem” - Patrz tabela poniżej.
W skład zespołu wchodzi:
  - a) Przewodniczący zespołu - pracownik jednostki (instytutu, zakładu itp.), w której ocenia się ryzyko (mający wiedzę niezbędną do identyfikowania występujących w niej zagrożeń i umiejący ocenić szkodliwe następstwa tych zagrożeń), wyznaczony imiennie przez jej dyrektora/kierownika,
  - b) St. inspektor ds. bhp i ppoż. – **Andrzej Paprocki**
5. Zespół przeprowadza ocenę ryzyka na danym stanowisku pracy na podstawie wymagań określonych w przepisach prawnych i normach, kierując się zasadami podanymi w Polskiej Normie PN-N-18002:2000 oraz w niniejszym zarządzeniu.
6. Ocenę ryzyka zatwierdza odpowiednio: dziekan wydziału lub kierownik pionu, któremu podlega dana jednostka organizacyjna.
7. Każdy kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany organizować prace w sposób nie powodujący przekroczenia granicy ryzyka dopuszczalnego i w tym celu powinien analizować ryzyko zawodowe na podległych mu stanowiskach pracy i podejmować działania w celu ograniczenia tego ryzyka. W szczególności kierownik jednostki organizacyjnej jest obowiązany:
  - 1) sporządzić - zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszych zasad - informację potrzebną do podjęcia oceny ryzyka oraz wyznaczyć pracownika do zespołu oceniającego ryzyko i zgłosić te dane do Inspektora ds. BHP na piśmie,
  - 2) zapewnić zespołowi dostęp do stanowisk pracy i związanej z nimi dokumentacji oraz dostarczyć innych żądanych informacji i udzielić wszechstronnej pomocy niezbędnej do oceny ryzyka,
  - 3) zapoznać podległych pracowników za potwierdzeniem na piśmie z dokonaną oceną ryzyka,
  - 4) wdrożyć określone w ocenie ryzyka wnioski oraz zalecenia dotyczące stosowania środków ochrony ograniczających ryzyko,
  - 5) nie zezwolić na wykonywanie pracy, gdy ryzyko jest niedopuszczalne,
  - 6) przechowywać dokumentację oceny ryzyka na podległych mu stanowiskach pracy.
8. Inspektor ds. BHP jest obowiązany:
  - 1) brać udział w ocenie ryzyka, w porozumieniu z kierownikami jednostek organizacyjnych,
  - 2) udzielać wyjaśnień w sprawie oceny ryzyka,
  - 3) przechowywać kopię dokumentacji oceny ryzyka przeprowadzonej przez zespoły.

WYKAZ OSÓB

wyznaczonych na przewodniczących zespołu
powołanego do sporządzenia Oceny Ryzyka Zawodowego
w Akademii Pomorskiej w Słupsku

Jednostka organizacyjna	Imię i nazwisko *)	Komórka	Telefon	e-mail
INoZ				
IF				
IBiOŚ				
IGiSR				
Biblioteka Uczelniana				
Wydawnictwo Naukowe				
Archiwum Uczelniane				
Studium Wych. Fizycz. i Sportu				
Dydaktyka				
Administracja				

*) – można wyznaczyć więcej niż jedną osobę (z każdego Zakładu w Instytucie), wówczas proszę wymienić wszystkie te osoby.

W każdym z zespołów członkiem zespołu będzie st. insp. ds. bhp i ppoż. Andrzej Paprocki

- dokumentacja dotycząca wypadków przy pracy, zdarzeń potencjalnie wypadkowych, chorób zawodowych oraz awarii,
- przepisy prawne i inne dokumenty normatywne,
- literatura naukowo-techniczna,
- karty charakterystyk substancji chemicznych, niebezpiecznych, toksycznych itp.

oraz ustalenia własne, a zwłaszcza:

- obserwacja środowiska pracy,
- obserwacja zadań wykonywanych na stanowisku pracy,
- obserwacja zadań wykonywanych poza stanowiskiem pracy (w terenie),
- wywiady z współpracownikami,
- obserwacja czynników zewnętrznych, które mogą wpłynąć na stanowisko pracy (np. prace wykonywane przez pracowników na innych stanowiskach pracy, czynniki atmosferyczne, środowisko – lasy, łąki, jeziora, góry, morza itp.),
- analiza organizacji działań, których celem jest zapewnienie właściwych warunków pracy,

a także opinie ekspertów.

3. Identyfikacja zagrożeń

a) zagrożenia identyfikuje się na podstawie analizy zebranych informacji.

b) do identyfikacji zagrożeń stosuje się metodę list kontrolnych, które opracowuje się z wykorzystaniem wykazów czynników szkodliwych i/lub niebezpiecznych, zawartych w odpowiednich przepisach i normach dotyczących bhp. W szczególności, zgodnie z Polską Normą PN-80/Z-08052 bierze się pod uwagę następujące czynniki stwarzające zagrożenie:

Niebezpieczne i szkodliwe czynniki fizyczne występujące w procesie pracy:

- położenie stanowiska pracy w stosunku do powierzchni ziemi lub podłogi pomieszczenia,
- ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępy),
- powierzchnie, na których jest możliwy upadek pracujących,
- ostrza, ostre krawędzie, wystające elementy,
- oświetlenie (natężenie, luminacja, olśnienie, kontrast),
- mikroklimat (umiarkowany, zimny lub gorący),
- ruchome elementy urządzeń technicznych,
- temperatura powierzchni wyposażenia technicznego i materiałów,
- ciśnienie (gazy pod ciśnieniem),
- hałas (słyszalny, infradźwiękowy, ultradźwiękowy),
- drgania (miejscowe lub ogólne),
- jonizacja powietrza,
- promieniowanie jonizujące,
- promieniowanie (laserowe, nadfioletowe, podczerwone),
- pole elektromagnetyczne,
- pole elektrostatyczne,
- elektryczność statyczna,
- napięcie w obwodzie elektrycznym,
- pyły (np. pyły drewna, pyły zawierające wolną, krystaliczną krzemionkę),
- aerozole stałe i ciekłe,
- zagrożenie wybuchem i pożarem.

Niebezpieczne i szkodliwe czynniki chemiczne występujące w procesie pracy (klasyfikowane w zależności od rodzajów działania na organizm człowieka):

- toksyczne,	- mutagenne,
- drażniące,	- upośledzające funkcje rozrodcze
- uczulające,	
- rakotwórcze,	

zdrowia, np. bóle głowy, niewielkie stłuczenia i zranienia, podrażnienia oczu, objawy niewielkiego zatrucia),

- **ciężkość** następstw jest **średnia**, jeśli powstające w wyniku zagrożenia urazy i choroby powodują niewielkie, ale długotrwałe lub nawracające okresowo dolegliwości i są związane z okresami absencji (np. zranienia, oparzenia II stopnia na niewielkiej powierzchni ciała, alergię skórne, nieskomplikowane złamania, zespoły przeciążeniowe układu mięśniowo-szkieletowego itp.),

- **ciężkość** następstw jest **duża**, jeśli powstające w wyniku zagrożenia urazy i choroby powodują ciężkie i stałe dolegliwości i/lub śmierć (np. oparzenia III stopnia, amputacje, choroby nowotworowe, toksyczne uszkodzenia narządów wewnętrznych i układu nerwowego w wyniku narażenia na czynniki chemiczne, zawodowe uszkodzenia słuchu, itp.),

- **mało prawdopodobne** następstwa zagrożenia to takie, które nie powinny wystąpić podczas całego okresu aktywności zawodowej pracownika,

- **prawdopodobne** następstwa zagrożenia to takie, które mogą wystąpić nie więcej niż kilkakrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika,

- **wysoce prawdopodobne** następstwa zagrożenia to takie, które mogą wystąpić wielokrotnie podczas okresu aktywności zawodowej pracownika.

4) tam, gdzie jest to możliwe, należy oszacować ryzyko zawodowe na podstawie wartości wielkości charakteryzujących narażenie zgodnie z PN-N-18002:2000.

5) otrzymane wyniki oszacowania stanowią podstawę do wyznaczenia dopuszczalności ryzyka i właściwego planowania działań korygujących i zapobiegawczych.

6. Wyznaczenie dopuszczalności ryzyka zawodowego

1) podstawowym kryterium dopuszczalności ryzyka zawodowego są wymagania odpowiednich przepisów prawnych i innych dokumentów normatywnych.

• **ryzyko** jest **dopuszczalne** wówczas, jeżeli zastosowano odpowiednie i wystarczające środki chroniące pracowników przed oddziaływaniem czynników mogących mieć niekorzystny wpływ na ich zdrowie.

• **ryzyko** jest **niedopuszczalne**, jeżeli przekroczone są przepisy lub normy dotyczące bhp i nie zastosowano odpowiednich środków ochrony.

2) w przypadku braku wymagań odpowiednich przepisów prawnych i innych dokumentów normatywnych dopuszczalność ryzyka zawodowego wyznacza się bezpośrednio na podstawie jego oszacowania zgodnie z poniższą tabelą z zastrzeżeniem pkt.3.

Tabela - Ogólne zasady wyznaczania dopuszczalności ryzyka zawodowego oraz zalecenia dotyczące działań wynikających z oceny tego ryzyka

Oszacowanie ryzyka zawodowego	Dopuszczalność ryzyka zawodowego	Niezbędne działania
Duże	niedopuszczalne	Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia należy podjąć natychmiast (np. przez zastosowanie środków ochronnych). Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego.